

KUPUJTE VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
★
Oglaš v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

KUPUJTE VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
★
Best Advertising Medium

XXVIII.—LETO XXVIII.

CLEVELAND, OHIO, SATURDAY (SOBOTA), JUNE 30, 1945

STEVILKA (NUMBER) 152

TRUMAN PRED- GA "SVETOV- REPUBLICO"

Predsednik apelira, da
Zed. države prve
dobrobre novi svetovni
čarter

KANSAS CITY, 29. junija—
Predsednik Truman je danes
el častni doktorat na univer-
ter je nekoč študiral pravo,
emel ob tej priliki govor,
erem je apeliral, da bi Zed.
er prve potrdile čarter
rženih narodov za zaščito
ter s tem dale vzgled vsem
in narodom, ki so bili za-
ni na konferenci v San
ciscu.

prerikačvano je predsednik
v svojo izjavo, ki ni bi-
pripravljenem tekstu go-
ki je bil razdeljen med
karje ter rekel, da končni
druženih narodov bi moral
formiranje svetovne repub-

zadevno je predsednik Tru-
rekel:

na narode sveta bo prav tako
shajati v svetovni republi-
ki je za nas v republiki Ze-
nih držav."

Predsednik je v svojem govo-
ložil odgovornost za ratifi-
svetovnega čarterja na
Zed. držav ter svoje pre-
je podkrepil z izjavo:
ni ne bomo kazali poti, na
ne bo miru."

CIGARETNA TVRDKA POJENA RADI ČRNEGA CIGARETNEGA TRGA

NEW YORK, 29. junija—Vče-
je zvezno sodišče v tem me-
neko trdko za razpečanje
na debelo obdilo na
globe, njen predsednik
je bil obsojen na devet me-
zopora in \$10.000 globe ra-
visjenja OPA regulacij.

možda je bila izrečena nad
Simon Inc., in predsednikom
Harry Simonom, star 43

trka je bila s predsednikom
obtožena, da cigaret ni ho-
prodajati gotovim odjemal-
dočim je drugim svoje kvot-
izdala, potem pa je velike za-
cigaret prodajala na črnem

"Invazija Texasa"

Mornariški poročnik Ralph
Mebey, ki se je pravkar vrnil
Okinawe, pripoveduje, da so
japonski vojaki, ki so prišli
Amerikancem kot ujet-
prepričani, da so japonske
že invadirale Južno in
entralno Ameriko in da se bo
kratkem pričela invazija
asaa. Take bajke je razširila
njinimi japonska propaganda,
je pojasnjuje fanatizem, s ka-
im so se Japonci borili na
navi, je rekel Dombey.

Proti novim gostilnam

Pojavila se je agitacija, da bi
v državi Ohio izdalo več do-
ljenj za prodajo vina in piva,
a policija in drugi javni or-
akciji močno naspro-
jejo. Pravijo, da je zločinstvo
mladino v veliki meri po-
lica popivanja in da bi se v
tem slučaju položaj, ki je že
resen, še bolj poslabšal. V
Clevelandu in okolici je sedaj
47 lokalov, v katerih se pro-
ja pivo in vino.

Nacijski glavar na Češkem priznal odgovornost za masaker patrijotov

LONDON, 29. junija — Karl
Hermann Frank, ki je bil na-
cijski državni tajnik "proteko-
rata" na Češkem, je podpisal 70
strani obsegačo izpoved, v ka-
teri je priznal odgovornost za
masaker čeških talcev, ki so bi-
li usmrčeni po atentatu na "me-
sarja" Reinhardta Heydricha,
ampak je skušal omiliti svojo
krivdo s trditvijo, da je dal
usmrtiti "samo" 1500 do 2000
Čehov, ne pa 20.000, kakor se ga
obtožuje.

Heydrich, ki je bil znan kot
"mesar", je bil ubit, ko se je
vozil skozi Lidice. Omenjeni trg
je bil potem do tal požgan, vsi
moški prebivalci postreljeni,
ženske in otroci pa poslani v
koncentracijo.

Dr. B. Ecer, češkoslovaški

Naciji obdržavajo taj- na zborovanja, trdi nem. župan v Koelnu

KOELN, Nemčija, 29. junija.
— Konrad Adenauer, nemški
župan v tem mestu, ki je bil na-
stavljen od ameriške vojaške
vlade, je danes izjavil, da naci-
ji po raznih delih Nemčije še
vedno obdržavajo tajna zboro-
vanja in da je "Heil Hitler" še
vedno pozdrav, ki se ga rabi v
deželi.

Adenauer je zavračal krivdo
za obstoječo nemirnost v Nem-
čiji na zavezniške vlade, ker od-
lašajo z objavo določenege pro-
grama, ki ga nameravajo izva-
jati v Nemčiji. Rekel je, da ne-
mirnost dnevno narašča.

Župan pravi, da potom poseb-
nih kontaktov prejema skoro
sleherni dan poročila o tajnih
nacijskih sestankih, ki se vršijo
v Erfurtu, Gotti, Weimarju in
v gorovju Harz.

3 NEMCI UMRLI NA VISLICAH RADI UMORA AMERIŠKEGA AVIJATIKA

RHEINBACH, 29. junija. —
Danes zgodaj zjutraj so bili tu-
kaj obešeni trije nemški civilisti,
ki so bili spoznani krivim, da so
prošlega 15. avgusta ubili ne-
kega ameriškega letalca, ki se je
z gorečega letala s padalom spu-
stil na zemljo.

Eksekucija je bila rezultat
prvega procesa, ki se je vršil na
nemški zemlji, odkar se je kon-
čala vojna, pri katerem so bili
na zatožni klopi nemški civili-
sti.

Na vislicah so umrli Peter
Back, Peter Kohn in Mathias
Gierens, ki so letalca, čigar
identiteta ni znana, s strelci, koli
in kladivi do smrti pobili. Na
smrt je bil obsojen še en civil-
list, ki pa je bil pomiloščen v
dosmrtno ječo.

ZADUŠNICI

V ponedeljek ob 8. uri zju-
traj se bo v cerkvi sv. Jeromina
brala zadušnica v spomin druge
obletnice smrti S 2/c Joseph
Frank Pozelnik, ki je zgubil
svoje mlado življenje v borbi
za domovino. Sorodniki in prija-
telji so vabljeni, da se opravi-
la udeležijo.

Jutri v nedeljo ob 7. uri zju-
traj se bo v cerkvi sv. Kristine
brala zadušnica za pokojnega
Anton Vodičarja, v spomin 10.
obletnice njegove smrti. Sorod-
niki in prijatelji so vabljeni, da
se opravi la udeležijo.

ZADNJE VESTI

WASHINGTON, 29. junija—
Pomožni vojni tajnik Patterson
je nocoj izjavil, da stavka 17.000
delavcev pri Goodyear Tire Co.
v Akronu resno ogroža ameriško
borbo proti Japonski, in da v
tem leži edino upanje Japoncev,
da si opomorejo od težkih udar-
cev, katere jim zadajajo ameri-
ške sile na morju, kopnem in v
zraku.

KANSAS CITY, 29. junija—
Predsednik Truman se je danes
posvetoval z Alf Landonom, re-
publikanskim kandidatom za
predsednika leta 1936, nakar je
Landon izjavil, da se pod Tru-
manom razvija zunanja politi-
ka, katero bodo republikanci
lahko enako podpirali kot de-
mokratije.

FORT DIX, N. J., 29. junija—
Trije Rusi, ki so člani grupe 154
sovjetskih državljanov, ki so bi-
li zajeti v Evropi, kjer so se bo-
rili z nemško armado, so se da-
nes v tukajšnjem taboru obe-
sili, medtem ko je grupa vprizo-
rila izgrede kot protest proti te-
mu, da bi se jih poslalo domov.
kakor določa dogovor med Zed.
državami in Sovjetsko unijo.

NEW YORK, 29. junija—Čla-
ni ekspedicijske unije pri 11
new-yorkskih dnevnikih so danes
z veliko večino odglasovali, da
odidejo na stavko. Prizadeti so
časopiši, katerih dnevna cirkula-
cija znaša nad pet milijonov.

SIMLA, Indija, 29. junija—
Konferenca indijskih voditeljev,
katero je sklical kraljevski na-
mesnik Wavell v svrhu orga-
niziranja nove indijske vlade, se
je danes odgodila za dva tedna,
da se izravna nesoglasja med
hinduji in muslimani.

LONDON, 29. junija—Moskov-
ski radio je nocoj naznanil, da
je bila med Sovjetsko unijo in
Češkoslovaško podpisana pogoda,
glasom katere je Češkoslo-
vaška odstopila Rusiji provinco
Podkarpatske Ukrajine, gorato
4.871 kvadratnih milj pokrajino
na skrajnem vzhodu predvojne
Češkoslovaške. Tozadevno po-
godbo sta v Kremlju podpisala
češkoslovaški premier Zdenek
Fierlinger in sovjetski zunanji
komisar Vjačeslav Molotov.

NEW YORK, 29. junija—Da-
nes popoldne je pristal tukaj
britski potniški brzoparnik
"Queen Elizabeth," na čigar kro-
vu se je vrnilo iz Evrope 13.658
ameriških vojakov.

SUŽNJI V RUHRU SO POBILI 100 NEMCEV

GL. STAN 21. ARMADNE
GRUPE, Nemčija, 29. junija—
Vojaške oblasti poročajo, da so
osvojenj tujezemski sužnji v
pokrajini Ruhr v teku zadnjih
dveh mesecev pobili nad 100
Nemcev, in izvršili tudi mnogo
ropov in posilstev.

POROKA

Danes ob 9. uri zjutraj sta se
poročila v cerkvi sv. Kristine
Miss Frances Florence (Dolly)
Arko in Mr. Daniel Novinc. Ne-
vesta je hči poznane družine Mr.
in Mrs. Frank Arko, Babbitt Rd.,
ženin je pa sin Mr. in Mrs.
Frank Novinc, Ivan Ave. Mlade-
mu paru čestitamo in želimo ji-
ma vse najboljše v zakonskemu
življenju!

Roketna letala baje poneso pošto preko oceana v 40 minutah

PARIZ, 29. junija—Polk. John
E. Keck iz Greensburga, Pa., ki
je načelnik inteligenčne sekcije
za sovražno vojno opremo v Ev-
ropi, je včeraj podal časnika-
jem obširno izjavo, v kateri je
napovedoval, da bodo v teku
prihodnjih petih ali desetih letih
roketi nosili pošto preko At-
lantskega oceana, za kar bo vze-
lo samo 40 minut.

Svojo napoved je utemeljeval
z informacijami, katere je dobil
od nemških znanstvenikov, ki so
izdelali V-1 in V-2 roketne, s ka-
terimi so naciji s kontinenta ob-
streljevali London. Karih 1.200
teh znanstvenikov se sedaj na-
haja v rokah zaveznikov, in veči-
na istih se je izrazila, da je pri-
volji nadaljevati z delom na ro-
ketih za Ameriko in Anglijo.

Polk Keck je tudi prerokoval,
da bo v teku 15 ali 25 let upelja-
na preko-oceanska roketna po-
tniška služba.

Mnogo časnikaarjev ni zakriva-
lo svojih pomislekov, ko je polk.
Keck razlagal fantastično bodo-
nost roketnega razvoja, posebno
še, ko je rekel, da nemški znan-
stveniki verujejo, da bo človek
v prihodnjih sto letih premagal
težnost in upregel energijo soln-
ca. Dostavil je, da narod, kateri
bo v tem prvi uspel, bo zavla-
dal svetu.

Novi grobovi

FRANK MEŽNARŠIČ

Kot smo včeraj poročali, je
po daljši bolezni umrl v mestni
bolnišnici dobro poznani Frank
Mežnaršič, star 72 let, stanujoč
na 4332 W. 52 St. Doma je bil
iz Ajdovca pri Žužemberku, kjer
zapuša sestro Frances in več
sorodnikov. Tukaj je bival 44 let
in je bil član društva "Lunder
Adamič" št. 28 SNPJ in delni-
čar Slovenskega narodnega do-
ma. Prejšnja leta je bil zelo ak-
tiven na društvenem in kultur-
nem polju. Tukaj zapuša so-
progo Josephine, rojeno Huder-
nik, doma iz Ribnice v Pohor-
ju na Spodnjem Štajerskem,
hčer Mrs. Josephine Zakrajšek,
ki je dobro poznana v naselbini
radi njene aktivnosti na društ-
venem in narodnem polju, dva
sinova Franka in Harolda, bra-
ta Augusta, tri vnuke in več so-
rodnikov. Pogreb se bo vršil v
ponedeljek ob 1. uri popoldne iz
Jos. Zele in sinovi pogrebnege
zavoda, 6502 St. Clair Ave., na
Highland Park pokopališče.

JOSEPH ZIVANCHEV

Včeraj ob 11. uri popoldne je
umrl na svojem domu Joseph
Zivanchev, star 70 let, stanujoč
na 14506 Darwin Ave. Doma je
bil iz sela Villovo, kotar Bačka
na Hrvatskem, odkoder je pri-
šel v Ameriko pred 39 leti. Bil
je član društva Sava št. 1, S. J.
Tukaj zapuša sina Simona. So-
proga Sophie je umrla leta 1940.
Pogreb se bo vršil v ponedeljek
ob 1:30 uri popoldne iz pogreb-
nega zavoda August F. Svetek,
478 E. 152 St., v cerkev sv. Sa-
ve na E. 36 St., ob 2:30 uri in
nato na rusko pokopališče sv.
Teodošija.

VSAKOVRSSTNO OBUVALO

V Mandelnovi trgovini z obu-
valom, 6107 St. Clair Ave., dobi-
te vsakovrstno obuvalo na izbe-
ro za poletno nošo. Po odredbi
racijskega odbora si boste tudi
lahko nabavili več vrst čevljev
brez racijskih znamk. Cene so
zmerne.

Vandenberg goreče apelira na senat, da brez odlaš- nja odobri svetovni čarter

Amerika more s tem vse pridobiti in ničesar izgubiti, izjavlja bivši izolacionist iz Michigana

WASHINGTON, 29. junija — Senator Arthur H. Van-
denberg, republikanec iz Michigana, je danes v obširnem
govoru apeliral na svoje kolege v senatu Zed. držav, da
čim preje odobrijo svetovni čarter za zaščito miru kot naj-
boljše upanje za preprečenje kaosa in nove vojne med na-
rodi sveta.

Vandenberg, vodja republi-
kanske manjšine v senatu in
član ameriške delegacije na kon-
ferenci Združenih narodov v
San, Franciscu, ki je sestavila
svetovni čarter, je svoj goreči
apel za odobritev čarterja podal
v svojem formalnem poročilu
pred senatno zbornico.

Apelira na realizem

Na kritike novega čarterja je
apeliral, naj bodo realistični pri
ocenjevanju dokumenta v luči
obstoječih svetovnih razmer ter
omogočijo, da se dožene, ali ni
morda potom kolektivne varno-
sti mogoče preprečiti novo sve-
tovno vojno.

Vandenberg, ki je bil v pre-
teklosti dosledno zagovornik izo-
lacijske politike, je izjavil, da
bo z vsemi močmi podpiral odo-
britev novega mednarodnega
pakta. Rekel je:

"Storil bom to v globokem
prepričanju, da se v nasprotnem
slučaju ne obeta drugega kot fi-
zičen in moralni kaos med naro-
di sveta. Storil bom to, ker sma-
tram, da ne smemo pozabiti na
še izrečene obljube, da hočemo
izobčiti agresijo, v kolikor je to
v človeški moči. Storil bom to,
ker ta načrt navzlic svojim ne-
dostatom vsebuje veliko obljub-
bo, da so Združeni narodi spo-
sobni učinkovito delati skupno
za mir, kakor so delali vzajem-
no v vojni, v katerem so imeli
skupen cilj."

Odgovarja na možno kritiko čarterja

Vandenberg je posvetil večji
del svojega govora pobujanju

"SLOVAN" VABI

Jutri popoldne bo pevski zbor
"Slovan" pogostil svoje znance
in prijatelje z lepo zabavo na
vrtu Slov. društvenega doma na
Recher Ave., ko bo priredil svoj
prvi piknik v letošnji sezoni.
Da bo zabava prvovrstna, ni tre-
ba posebno povdarjati, kajti
"Slovani" so znani v javnosti
kot zelo postrežljivi in gostolj-
ubni. Lepega petja ne bo manj-
kalo, za lačne in žejne je pa tudi
bilo dobro preskrbljeno. Zbor se
prijazno priporoča občinstvu iz
okolice kot tudi pevcem in pev-
kam sosednjih zborov, da jih
jutri pošetijo v obilnemu šte-
vilu.

THE MIGHTY 7th WAR LOAN

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Cockerill, Kans.—Dne 24. jun.
je po dveletni bolezni umrl
Frank Schweiger, star 78 let,
rojen v Gradcu na Gornjem
Štajerskem in v Ameriki od
1906. Bil je član SNPJ in SSZ.
Zapuša ženo, pet sinov—Fran-
ka, Conrada, Freda, Johna in
Joeva, ter dve hčeri—Mary in
Anno.

Cliff Mine, Pa.—Iz nemškega
ujetništva sta se vrnila William
Pivk in Albert Suša.—V okrajni
bolnišnici je umrl Frank Stra-
žisar, star 67 let, doma od Cer-
nice in član SNPJ.

Slickville, Pa.—Iz nemškega
ujetništva se je vrnil na 69-
dnevni dopust S/Sgt. Stanley J.
Repos, ki je služil pri sanitejcih.
V ujetništvu se je nahajal od
16. dec. 1944 do 2. maja. Oslobo-
jen je bil po britski armadi. Dne
11. avg. se mora zgledati v tabo-
rišču v North Carolini.—Nick
Pishko in Josephine Resnik se
zdravita doma.

PISMO

V našem uradu ima pismo Mr.
J. Franceskin.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 6311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
 (Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
 For One Year — (Za celo leto) \$6.50
 For Half Year — (Za pol leta) 3.50
 For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
 For One Year — (Za celo leto) \$7.50
 For Half Year — (Za pol leta) 4.00
 For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
 (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
 For One Year — (Za celo leto) \$8.00
 For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ČETRTI JULIJ — DAN NOVIH ZVEZD NA ZASTAVI

Četrti julij je od časa do časa pomenil v naši zgodovini več nego samo praznovanje dneva Neodvisnosti, kajti to je ob enem dan, ko so bile pridodane na našo zastavo nove zvezde, novih ali dodatnih držav Unije. Kongres Zed. držav je dal dnevu Neodvisnosti to izredno važnost, ko je v letu 1818 sprejel zakon, po katerem je bilo določeno, da bo vsaka nova ali dodatna država dobila svojo zvezdo na ameriški zastavi na dan četrtega julija. Ista postava je tudi določila, da na zastavi ostane le trinajst izvornih prog. Prvotna narodna zastava je imela trinajst prog in ko se je pridružila Uniji štirinajsta in potem še petnajsta država, sta bili pridani še dve progi, kar pa se je izkazalo nepravilno, kajti ako bi hoteli dodajati za vsako novo državo po še eno dodatno progo, bi se zastava raztegnila preko mere in radi tega dejstva je tudi bilo odločeno, da ostane samo trinajst prog za trinajst prvotnih držav.

V letu 1818 je bilo v Uniji dvajset držav. Poleg prvotnih 13 so bile tudi že vključene države: Vermont, New England, kot tudi šest drugih držav priključitev katerih je pričala, da so pionirji v obalnih državah (ob Atlantiku) že precej dobro napredovali v svojem prodiranju zahodno od gorovja Allegheny ter Appalachianskega pogorja. Prve obmejne države so bile: Kentucky, Tennessee, Ohio, Louisiana, Indiana in Mississippi. Ohio in Indiana sta ležali v ozemlju severno od reke Ohio, kjer je bilo suženstvo odpravljeno potom kongresnega odloka iz leta 1787. To so bile prve države v tem predelju. Država Louisina, ki je bila sužnjedržna, je bila država v tem teritoriju ter so jo Zed. države kupile od Francije, v letu 1803. To obsežno ozemlje se je raztezalo od reke Mississippi do neustaljenih meja daleč na zahodu in jugovzhodu.

Tekom nadaljnjih nekaj desetletij so bile pridodane nove zvezde na zastavo in te niso pomenile zgolj ekspanzije mlade republike, pač pa so ob enem poglobile razkol med svobodnimi in sužnjedržnimi državami juga.

V letu 1819, ko je bila priključena Uniji država Alabama, na jugu, ter država Illinois, severno od reke Ohio, je bilo na zastavi enajst zvezd, ki so predstavljale enako število svobodnih držav in enajst zvezd držav, v katerih je bilo suženstvo še zakonito.

V svrhu uravnovešenja med sužnjedržnimi in svobodnimi državami je prišlo v kongresu do kompromisa. Šest držav od naslednjih sedmerih, ki so bile priključene Uniji, je bilo sorazmerno porazdeljenih v pogledu vprašanja sužnosti — država Maine je bila svobodna, dočim je bila Missouri, v predelju Louisiane, sužnjedržna država; Arkansas tudi v predelju Louisiane, je pripadala k sužnjedržnim, a Michigan, v severozahodnem predelju, pa je bila svobodna; Florida, katero smo dobili v letu 1819 od Španije, je bila sužnjedržna, a Iowa, v predelju Louisiane pa svobodna država.

V letu ko je bila priključena Florida, se je pridružila Uniji tudi velika država Texas. Nekaj let pred tem je dobila svojo neodvisnost od Mehike, ali priključitev k Zed. državam se je zavlekla za nekaj let, ker je Texas hotela pristopiti k Uniji pod pogojem, da obdrži zakonitost sužnjedržstva, kongres pa je bil vsled tega zaskrbljen. Toda zadeva se je kmalu uravnovesila. Združene države so se vojskovale z Mehiko radi izravnanja obmejne spora in zmaga je prinesla Ameriki obsežno novo ozemlje vključujoč Kalifornijo, Novo Mehiko, Arizono in druge predele. Leta 1850 je bila pridodana zvezdnati zastavi zvezda svobodne države Kalifornije.

Kmalu zatem je kongres določil, da se nadaljne nove države morejo priključiti bodisi kot svobodne ali sužnjedržne, kakor bi že to določale njih ustave. Ta koncesija sužnjedržnim državam pa ni držala dolgo ter ni imela prilike ustvarjati nevarnih problemov, kajti kmalu zatem je civilna vojna izravnila vprašanje sužnosti za vedno.

In medtem, ko je trenje med severnimi in južnimi državami neizogibno vodilo v vojno, so pa stari in novi pri-

seljenci nadaljevali pionirsko prodiranje proti zahodu. Wisconsin je pridodala svojo zvezdo na zastavo dve leti pred priključitvijo Kalifornije in dve leti zatem je zaslajala na zastavi tudi zvezda Minnesota. Tekom civilne vojne so bile pridodane samo tri zvezde, ena za državo Kansas, druga za West Virginijo, ki se je ločila od odpadle države Virginije, a tretja za državo Nevada.

Ob zaključku civilne vojne se je pričelo množiti prebivalstvo v prej redko naseljenem predelju zahodno od reke Mississippi. Mnogo prej, v začetku 19. stoletja, so sledili indijanskim potom preko velikih planjav in skozi prehode Rocky Mountains številni raziskovalci in lovci, ki so šli za dragimi kožami za krzno. Ozke steze in sledi pa so se kmalu razširile v ceste, ko so pričeli voziti proti zahodu takozvani "covered wagons." Ni bilo dolgo in zgrajene so bile ceste pregrajene z mitnicami. Po teh potih in cestah so redno vozili poštni vozovi, ki so prevažali potnike, blago in pošto. Temu je sledila doba grajenja železnic — ter zadnje serije bojev z Indijanci, kar je značilo, da je bila ekspanzija proti zahodu uspešna. In medtem, ko so se selili v nove in še nerazvite predele farmerji, živinorejci, iskalci zlata, rudarji, gozdarji in drugi, so se pričele tudi množiti zvezde na zastavi Zed. držav. Med leti 1887 in 1890 so se priključile Uniji sledeče države: Nebraska, Colorado, Montana, North Dakota, Washington, Wyoming, South Dakota, ter Idaho. V letu 1896 je bila s posebnim odlokom kongresa imenovana državam tudi Utah, toda šele potem, ko so prebivalci te države opustili prakticiranje poligamije (mnogoženstva). Zadnje tri zvezde, ki so pomnožile število zvezd na ameriški zastavi na 48, so prispevale s svojo priključitvijo države Oklahoma, Arizona in New Mexico — prva v letu 1907, ostali dve v letu 1912.

V teku 150 let so vztrajni in zaupanja polni ljudje razširili meje prvotnih trinajstih držav Unije prav do Pacifika. Bili so to ljudje različnih narodnosti in izvorov. Toda navzlic temu, da so naselili ves kontinent, je pa na zvezdnati zastavi še vedno dovolj prostora za dodatne zvezde. Katera zvezda bo dodana ob priliki praznovanja četrtega julija v katerem od bodočih let? Ali bo Alaska, ali Havajski otoki, ali morda Porto Riko? Ali bo morda država Texas določila, da se posluži svojih posebnih pravic, ki jih ji je dodelil kongres v letu 1845 in potom katerih sme razdeliti površino svoje zemlje v štiri dodatne države ter tako dodati štiri zvezde naenkrat na zastavo Zed. držav? — FLIS.

IVO LAPAJNE:

O nastanku divjeromantične soteske radovne

Soteske so globoke zarez, živne brazde na skorji naše zemlje. Priče so orjaške gorotvorne sile, ki so v osredotočenih sunkih prelamljale gorske venice v tesne prepadne globeli. Najsi je vzrok nastanka soteske kakršenkoli, odkar se je človek razmnožil in razširil po zemlji, vselej so bile gorske tesni v obrambi svobode in domovine dramatična prizorišča ljutih bojev. Težko prehodka gorovja so v globokih soteskah zapustila v zgodovini bojev za svobodo narodov najsvetlejša poglavja junštva. Tesna vrata med notranjim svobodnim, visokokulturnim življenjem, pa vnanjim navalom osvajačev so povsod v goratih pokrajinah v živo skalo vklesani spomeniki narodev usode, kjer se je v dolgih tisočletjih odločalo o obstanku cele vrste držav.

Ni manj pomembne, še bolj divje in romantične so soteske, ki jih je v obliki naše zemlje zarezala vekomaj neutrudna mehanična sila tekoče vode. V dolgih tisočletjih razvoja zemeljskega površja so razne spremembe zaprle mirni tok mnogih voda. Nastalo jezerce si je moralo poiskati nov odtok in kjer se je voda zaglodala v živo skalovje, je zarezala v dolgi dobi globoko, kamenito strugo. Slično naključje je primoralo našo Radovno, da je, išoč nov odtok, ustvarila ljubki okolici Bleda divje skrivnostno nasprotje v globoki soteski Vintgarja.

Preden je gorenjski kot posetila hladna in dolgotrajna ledena doba, je bilo ponekod površinsko lice vse drugačno. Mogočni Bohinjski in Dolinski led-

nik, pa njun srednji, mnogo manjši vrstnik, lednik Radovne, so na svojem prodiranju in kasneje umiku izgledali, obrusili, ponekod znova odložili mnogo skalovja in kamenitega drobiža. Prav kakor v vsej okolici Bleda se je po umiku lednikov tudi v gorjanskem kotu, med podnožjem Pokljuke in Homom spreminilo površje. Dandanes prerasli, nasuti podolgovati, pa zaobljeni hrbti malih gričkov niso nič drugega ko ostanki nekdanjih ledniških grobelj. Vmes danes suhe doline so nekdanj oživiljati bistri potočki. Nasuto ledniško groblje, ki ga je okrog Zg. in Sp. Gorij vse polno, je zapril odtok potokov proti vzhodu.

Tudi Radovna in njen sedanjí leví prítok Rečica sta nekdanj imeli podaljšek svoje struge proti Bledu in Sami. Ledniške groblje, med njimi posební dve večji, tako zvanó Dolgo brdo pri vasi Krnici in Vršce, desno od Radovne pred vstopom v Vintgar, je po skoraj soglasni sodbi znanstvenikov odložil na svojem levem boku Bohinjski lednik.

V dobi, ko je Bohinjski lednik še pokrival okolico Bleda, se je lednik Radovne že umaknil iz svojega spodnjega dela. Radovna in potoki iz Možaklje so se za omenjenimi ledniškimi nasipi nabirali v jezero. Prejšnji odtok na vzhod je bil zasut in Radovna je bila prisiljena, da je začela na severovzhodu, nekako v višini 700 m, vrezati v Homovo strugo, sedanjí Vintgar.

Pred vstopom v Vintgar iz blejske smeri se še danes opazijo, nekako 20 m nad strugo Radovne sledovi nekdanje rečne terase. Ogromna množina vode, ki je pritiskala izpod talečega se ledu in snega, je vztrajno dolbila novo strugo. Zaustavljeni vodni tok je v prvem delu soteske pobiral gornjo plast hriba, jo odlagal in znova odnašal.

Divja, 1600 m dolga soteska je bila še do nedavno nedostopna, nepoznana. Bistra Radovna, plemenite postrvi, prepadne steze, kjer so gnezдили divji golobi, so bili edine priče stoletne soteske. S podporo javnosti, posebno s požrtvovalno vneto gorjanskega župana Žumra, ki je delal tudi nadzoroval, je bila v l. 1891—96 zgrajena danes tako privlačna pot skozi romantični Vintgar.

Kako silovita, obenem čudovita je bila nekdanj borba med orjaško silo vode in odpornim kamenjem pričajo še dandanes slikoviti prizori na vsej poti. Kjer je soteska odprta, v mali dolinici ali kotlinici, je voda izdoblila prostorno strugo. Le mogočne skale še silijo Radovno, da živahno žuboreč grmi in bobni v manjših ali večjih slapovih čeznje. Ogoličene bregove, odkoder se je vedno znova rušilo skalovje in peščevice v strugo, je v tisočletjih prekrila preperela prst in temni gozdovi listovcev sklanjajo svoje veje prav do korita.

Krona nepremagljive sile vode je naslednji, najboljši del soteske. Pod največjim slapom v soteski, v tako zvani Žumroví galeriji se skalovje tesno približa. Kako težko je to Radovna izdoblila svojo pot v žilavo osrčje Homa, se še danes pozna na temnosivih, razdrapanih apnenčevih stenah, ki jih že tisočletja razkrajajo dež, led, sneg in mraz. V hladni, temni zarez se mirno zrcali zelo globoka, čista in prozorna Radovna, ki je zaradi silnega pritiska od strani tem globlje izčistila dno struge, kjer sedaj mirno počiva po prestanem divjem naporu.

Čim se je Radovna oprostila tesnega oklepa je v silovitem vrtincu izdoblila in spodkopala naslednji, ogromni kotel pod Rančo pečjo. Razdrapano skalovje je to pozimi podobno kristalni dvorani. Nad zamrzo globoko strugo se blešče zaledenele stene, velikanske ledene sveče vise po pečevju.

Za Rančo pečjo Radovna spet svobodneje zaduha. Spet se sklana zeleno drevje globoko nad žuborečo strugo, le tu pa tam štrle ogledane in obrušene skale iz vode. Onstran kipi k nebu mogočen kameniti steber, tako zvana Skala Kranjske hranilnice, poimenovana v zahvalo velikim podmornci pri gradnji poti.

Pečine se znova povzpno strmo nad strugo, oba bregova se približata v divjo sotesko. V Peklu smo. Visoko v steni se vije pot. Razdrapano, neredno nagromadeno skalovje je bilo poleg žumrove galerije najtrši odpor vztrajni eroziji Radovne. Mogočni, razpokani skladi skalovja na obeh straneh kažejo, kod vse je bil zevan hrib, preden ga je razdvojila voda. V divjem neredu se vrste v strugi oblastni kamni, kjer se zaganja, preskakuje in gloje Radovna le s težavo, noč in dan, leto za letom, da bi izgladila svojo pot.

Hladne brzice zadevajo ob odporne žive skale ter se razčlenjujejo v male ali večje slapove. Zdaj mirni, globoki tolmuni, pa spet pospešeni tok odlaga na bregu pesek, prod in lažji konglomeratni drobir, da ga narasla voda znova odnaša. Nad vso to lepoto pa se spenjajo v strmine temni smrekovi gozdovi.

Vedno bolj se odpira svet in ko se pod mogočno vzpetim lokom železniškega mostu, pri jezuz dobavne elektrarne še enkrat ozreš v skrivnostno dolino, kjer je v kraljevstvu vode skalovja nagromadeno toliko čudes in naravnega veličastva, se skorajda oddahneš ob misli, kako ničev je človek v primeri z orjaško prirodno silo. V srcu hvaležen naključju, ki je v dav-

no minuli ledni dobi povzročilo nastanek tega lepega, romantičnega koščka Gorenjske, se zdrzneš ob pogledu na mogočni slap šum. Še enkrat se tu Radovna, razpenjena, snežnobela požene skoraj 30 m globoko na razbičano, razjedeno skalovje in mirno hiti potem dalje v naročje Save.

Desničarji in levičarji v zakonu

Mnogo zakonov, ki so se pozneje razšli, je bilo takšnih, da je bil mož desničar, žena pa levičar ali obratno in zato so si misleci stavili vprašanje, ali niso takšni pari slabo izbrani in niso morda le bolj v nevarnosti, da jih prej ali slej čaka ločitev.

Z vprašanjem desničarstva, ki je s tem v bistveni zvezi, se znanost bavi že leta in leta, pa mu še zmerom ni mogla priti do dna. Saj je človeško telo vendarle skladno in bi moral imeti človek enako razviti obe roki, ne pa bolj desnico, ki jo uporablja mnogo več kot levo? Odgovor na to je lahek, kajti vedeti je treba, da človek le ni zraščel skladno; saj so točno izmerili, da je desna roka pri desničarjih močnejša in celo daljša, pri levičarjih je pa ta pojava obratna! Zelo čudno je dalje, da pri človeku desničarju ni samo močnejše razvita desnica, temveč tudi vsa ostala polovica telesa, celo noga in oko. Pri dvoškoku se desničar zmerom ujame na desno nogo in tudi, kadar gleda v daljavo, rabi za bolj ostro gledanje samo desno oko.

Fiziološki poskusi so dokazali, da tudi živčna središča v možganih niso razdeljena simetrično. Za večjo delazmožnost desne polovice telesa bi morala biti posebno razvita leva polovica možgan — kjer je tudi središče za dar govora — saj je znano, da se živčne poti v telesu križajo in ustrezajo živcu v desni polovici telesa leva možganska polovica in obratno. Na splošno se anatomske ne da ugotoviti nobena razlika med obema polovicama, toda dejstvo je, da dobiva leva možganska polovica močnejši dotok krvi kot desna, kar pa še zmerom ni dovolj vzroka, da bi morala biti desna polovica toliko močnejša. Iskali so še drugačne vzroke in nekaj časa živeli v mislih, da izvirajo močnejši razvoj desne polovice telesa od razmer, v katerih je živel človek v prvih početkih civilizacije. Rekli so, da so naši pradedje postali desničarji samo zaradi tega, ker so z levo sukalí ščit, da bi branili srce, v desnici pa kopje v obrambo. V teku stoletij so se ljudje tega popolnoma priučili; vse orodje in predmete so izdelovali po tem merilu in končno levice res ni bila več za pravo rabo.

Ali je desničarstvo večini ljudi res prirojeno, se da ugotoviti

Ali je desničarstvo večini ljudi res prirojeno, se da ugotoviti

Ali je desničarstvo večini ljudi res prirojeno, se da ugotoviti

ŠKRAT

— Kje je Villars, je vprašal pobočnik, ki je inel zanj važna poročila.

Villars, ki je stal v bližini in slišal pobočnika, je stopil predenj in dejal:

Mislím, da bi lahko pristavil li mojemu imenu tudi "gospod".

Mož pa se je dobro odrezal: — Oprostite, toda nikoli nisem slišal, da bi kdo imenoval Cesarja Aleksandra gospoda.

ti s preiskavo prav majhnih otrok. Pri teh preiskavah so našli, da je med njimi v prvih letih razmeroma mnogo levičarskih, pozneje pa se njihovo število zelo zmanjša. Neznaten odstotek pa le ostane takšnih, da se kljub vsej vzgoji poslužujejo samo levice. Iz tega bi se dalo sklepati, da gre v teh primerih res za različno delovanje možganskih polovic. Če so pri desničarjih — kar ni dokazano — nekoliko močnejši levi deli možgan, moremo smatrati, da je pri levičarjih baš obratno. Zanimiv je s teh vidikov primer berlinskega privatnega docenta dr. Kleina, ki je opazoval otroka z izrazitim levičarskim darom.

Otrok je zbolel v desni možganski polovici in posledica je bila, da je deloma ohromel na levi in izgubil celo dar govora; pozneje se je polagoma spremenil v desničarja.

Kaj pa vemo o duševnih in značajnih posebnostih levičarjev? Sam Lambroso jih je smatral za manjvredne in ameriški raziskovalec Popenoe je ugotovil (v Ameriki) med duševno in manjvrednimi ljudmi dva- trikrat več levičarjev kot med normalnimi. Značilno je, da mnogo levičarjev tudi jeclja. Mnogo italijanskega učenjaka in tudi Američana glede manjvrednosti levičarjev seveda ni dokazano in treba bi bilo sestaviti bolj temeljite statistike, če bi hoteli podatke brez pomisleka kov izrabiti za znanost. Saj je znano, da je mnogo duševno velikih mož, posebno umetnikov, prisiljenih, da potrebujejo bolj kot povprečni ljudje obe roki. Lionardo da Vinci in Menzel n. pr. sta rada delala z levoico. Da bi bili levičarji celo drugač-

ni v značaju od desničarjev in ni morda v zakonskem življenju ne bili prav tako dobri kot ostali, za to ni nobenih dokazov. Zato ni njih ne more trditi, vnaprej, da bi se morali zakoni med desničarji in levičarji — samo zaradi tega — končati z ločitva-

mi.

DOBIČKA-NOSNO JADRANJE

Luxurious S.S. "ALABAMA"

KLUBI • DRUŠTVA • SKUPINE

Napravite denar za vašo organizacijo! Napravite nacrte sedaj, da se boš to letoletje veselili izjemnega jadriranja... na krovu luksuznega parnika S.S. "ALABAMA". Dnevna vožnja v Put-in-Bay in nazaj. Vožnja v lunarnem svitu, s obedom in plesom vsak večer, priceni s le junijem.

Posebne cene za skupine in klube. Toda si morate SEDAJ zagotoviti prostori! Pošljite ali telefonirajte danes, in naš polni agent vam bo dal vse potrebne informacije.

ISLANDS-BAY STEAMSHIP LINE
 UNION COMMERCE BUILDING - CLEVELAND

PHONE MA 2853

Monday night at the City Council meeting the question of need for reconstruction of E. 152nd St. Collinwood bridge was brought up before the body. Council voted to reconstruct the bridge. Resolution sponsored by John J. Taylor, Councilman 32nd Ward, Ray Taylor, Councilman 33rd Ward, Mayor Burke has assigned the sponsors that every effort will be made to expedite reconstruction of the bridge. There is a strong possibility that bridge will be reconstructed later than 1946. The board of first turn to the War Man-Commission for the necessary materials and employees.

News Theatre
Presenting a comprehensive of plans for world-wide, a timely documentary "Now—The Peace," re-its first Cleveland show- the new program at the news this week. Best newsreels from Ger- show the German people up the ruins in Berlin Russian rule. Inside the capital where every build- wears the scars of war, ci- dig out of the debris un- the management of the Army. In a ghost city that was among the world's the swastika has van- and the Russians dance the streets.

Obituaries
Frank—Of 17005 Water- Rd. 58 years of age. Sur- by wife, and daughter. Samuel R.—Age, 60 years. Survived by son. Felix—Age 77 years. at 19211 Kewanee Ave. Wife, four sons and four daughters survive. Frank—Of 4332 W. St. Wife survives. Frank—1095 E. 72 St. Age, years. Survived by wife, daughters, son, and two others. Vasil—Of 1557 E. 32 St. years of age. Wife and son survive. George—3 month old of Mr. and Mrs. George Mary Skiljan. Residence 1004 E. 72 St.

IN HOSPITAL
Fanny Perencevic, wife of Frank Perencevic, 1374 E. 40 confined to Glenville Hos- where she recently under- an operation.

VISIT NEW
MODIC'S CAFE
6030 St. Clair Ave.
EN. 9691
You Are Always Welcome
Charles & Olga Slapnik
FLORISTS
Bouquets, Corsages, Wreaths, Plants and Flowers for all Occasions
6026 ST. CLAIR AVE.
EX. 2134
UKOVNIK'S
Photographic Studio
E. 185th ST.
Vanhoe 1166

Next week Cain Parkers will be able to see exactly how the mining town of Roaring Camp, back in the eighties, responded to its first introduction to culture. Present day theatre goers may challenge this claim of culture, but they are bound to be entertained by the traveling actors who present their version of "Camille" on the rickety stage of The Arcade, a combination saloon, dance hall, gambling joint and club, the hottest spot in Roaring Camp. The atmosphere is definitely that of Bret Harte and the novel idea of presenting "Camille" as it was played originally with one night stand performers was conceived by Thomas Wood Stevens. It was first presented in the Goodman Theatre, Chicago, in 1298, where Mr. Stevens was directing at the time. Prior to this Mr. Stevens taught at Carnegie Tech where Mr. Viehman, director of the Cain Park production, was associated with him.

In the play within a play at Cain Park the tragic lady is played by Ellen Eaves and Armand is Walter Reimer, while Beaumont Bruestle plays Duval and Jack Bostick becomes DeVarville, along with a complete cast of the original "Camille" characters. Dr. Dina Rees Evans announces the selection of the tenth play for the theatre, that of "Philadelphia Story" which will be presented Aug. 14th, while "Over Twenty One" originally planned for that date, will be given July 24th. Both will be directed by Mr. Theodore Viehman.

Wounded in Action
Pfc. William E. Kandrak
Pfc. William E. Kandrak, 21 year old son of Mr. and Mrs. Andrew Kandrak, 1405 E. 55 St., was wounded in action on May 5th in Germany while serving with an armed infantry unit of the Third Army. He has been returned to the U. S. for further medical treatment. Prior to his induction in the service on April 14, 1943, Pfc. Kandrak was an employee at the Thompson Products Inc. He served overseas for one year.

VISITING
Mr. and Mrs. John Pozun, Shawnee Ave., are visiting Mr. and Mrs. Alfred Jude in New York, from where they send best wishes to all their friends. Last Sunday, Julia Pezdirc, E. 168 St., left for Fontaine, Cal. Mr. Joe Zelenc, Waukegan, Illinois, was visiting his friends in Cleveland last week. Last night Mr. Erazem Gorsh, 1116 E. 72 St., left for Minneapolis, Minn., where he will visit Mr. John Jager. He will also visit Mr. Matt Pogorelec of Duluth, Minn.

BIRTH
Mr. and Mrs. Urbanik, 15420 Lucknow Ave., announce the birth of a 9 lb. baby boy. Mother's maiden name was Alice Bambic. She is the daughter of Mrs. Antonia Skozier, 15021 Thames Ave. Congratulations! Letters to JUGOSLAVIA
Word has been received that letters weighing not more than 2 ozs. may now be sent to Yugoslavia.

ENGLISH SECTION

Religion in Yugoslavia

In the presence of Premier Vladimir Bakarich of Confederate Croatia, Marshal Tito, Premier of Yugoslavia, recently received a delegation of Catholic clergy headed by Bishop Salis-Sevis, who brought the Marshal greetings on behalf of the country's Catholic clergy. Thanking the delegation, Marshal Tito declared:

"Gentlemen, I am glad to see that you, Croatia's priests, have a full understanding of present events and show a desire to co-operate with the new Yugoslav Federal Government and the Confederate Government of Croatia. I should like to tell you my personal opinion on the question of relations between Church and State and of the relations between the Nation and the Church.

"I must say that, as a Croat, I was not satisfied with the attitude of one part of the Catholic clergy in these grave years which cost us such heavy sacrifices. Excuse my frankness. I am speaking my mind. I was not satisfied. But this does not mean that we condemn, or that I condemn, the clergy as a whole. I think you know that a part of the younger clergy have forsaken the old generation, forsaken especially the followers of the great Bishop Strossmayer, the followers of the Yugoslav idea.

"Throughout our struggle we always kept before us the guiding thought that religion was deeply rooted in our nation, and that the question of the relationship between Church and State could not be solved by decree, for such solutions have always failed and always harmed the community and the national cause. Guided by this idea, we have now undertaken to discuss matters and find the best solution. I should like a report from you on how you think the question of the Catholic Church in Croatia should be solved. We shall likewise consult the opinion of the Orthodox Church.

"I would say personally that our Church should be a national one and adapt itself more to the nation. Perhaps it strikes you as somewhat strange that I advocate the national aspect so firmly. But too much blood has been shed, and I have witnessed too many ordeals of the nation, and so I wish the Catholic clergy in Croatia to be more bound to the nation than it is now.

"I must say openly that I do not assume the right to condemn Rome, your supreme authority. I will not do that. I do say, however, that I look at things critically because that authority has always been more inclined toward the Italian than toward our nation. I should wish the Catholic Church in Croatia to have more independence now, as all conditions for this exist. That is the fundamental question. All others are secondary and will be easily solved. My ideas are shared by many of my associates, and I ask you to take them to heart.

"We wish to create a great community of Southern Slavs. In this community will be members of both the Orthodox and Catholic Churches, who must be firmly linked with all other Slavs. In this community there will be more Orthodox people than Catholics. This means that the question of the relationship between the Orthodox and Catholic Churches must be coordinated with the great idea of reapprochement and closer collaboration between the Slav nations which have suffered so much throughout history because of their disunity—sufferings which reached a climax in this war waged to exterminate the Slavonic races."

Yugoslavia's new law "prohibiting the incitement of national and religious hatreds and discord" follows:

"ARTICLE 1. Every limitation of individual civic rights and of the privileges of citizens on account of nationality, race or religion is punishable as a criminal offense tending to jeopardize the equality, fraternity and unity which are the principal achievements of the national liberation struggle.

"ARTICLE 2. Accordingly, all encroachments on equal national rights and all agitation and propaganda tending to provoke national hatreds will be punishable. The writing, reproduction and dissemination of matter calculated to provoke national hatreds is punishable.

"ARTICLE 3. Offenses under ARTICLES 1 and 2 will be punished by imprisonment of from 3 months to 5 years, with a possible loss of civic rights up to 5 years being incurred after the term of imprisonment has been served.

"ARTICLE 4. Where offenses specified in ARTICLES 1 and 2 are of a large-scale character, if they are intended to lead to graver consequences, if there are other aggravating circumstances, or if they are calculated to affect the basic achievements of the national liberation struggle, such offenses will be punished with rigorous imprisonment of from 2 to 15 years, together with partial or full confiscation of property and the loss of civic rights and, in the case of incitement to murder, with death. Where the offense is repeated, or committed by a civil servant in the course of his duties, the punishment will be more severe.

"ARTICLE 5. Provocation and incitement of religious hatred will be punished in the same way as incitement to national or racial hatred. An act of provocation or incitement to religious intolerance consists of an attack by a person of one religious denomination on any other religious denomination, or of provoking a hostile attitude in persons of one religious denomination toward persons of another religious denomination.

"Scientific criticism of religions as a whole and criticism of offenses by representatives of religious denominations and church ministers cannot be considered as an incitement of religious hatred. In flagrant circumstances such offenses will, on the contrary, be considered as a provocation and incitement to religious intolerance on the part of the representatives of

Army & Navy News

On July 6th, Myron Jesenko, son of Mr. and Mrs. Jack Jesenko, 3567 W. 61 St., will leave for the army.

Home on a thirty day furlough from the Pacific, is S. C. 1/c Louis Marolt, 14519 Thames Ave. His mother, Mrs. Vugo resides at 14615 Thames Ave.

Home on a thirty day furlough from the Aleutians, is M. M. 2/c Frank Kotar, son of Mr. and Mrs. Joseph Kotar, 13233 Sprecher Ave. M. M. 2/c Kotar has been in the service three years, and overseas eighteen months.

an Service declared:
"The people of Yugoslavia attained for the first time in history complete equality in the struggle for liberation during the war. Fraternity and unity, the principles of national equality and true democracy, form the basis of the new Yugoslavia, but the equality of rights of all Yugoslav peoples cannot be imagined without the equality of the other nationalities living in Yugoslavia.

"The sooner the national minorities in the country develop their own national culture, the speedier the schools and other cultural institutions are opened in their own languages, the sooner they will be able to participate in the progress of the country's life, and the better they will understand the significance of present day political problems, and the more actively and with greater self-confidence will they contribute to the political, economic, and cultural development of the whole of Yugoslavia.

"As to the Germans, we not only exclude them from the ranks of minorities, but we also deprive them of their civic rights. There is no room for Germans in our Yugoslav country. Members of the Hungarian minority will also receive punishment, those who with the henchmen of Horthy jointly tortured and killed the Serb people and the other Slavs of Voivodina. Decent Hungarians will be able to enjoy all the rights to which they, as a minority, are entitled."

Reconstruction Problems and Policies

Discussing reconstruction and the present scarcity of consumer goods, Vice Premier Edvard Kardelj, as quoted in the Belgrade newspaper BORBA, declared:

"It is important that three points be considered:

"1. The main causes of present shortages are the weakness of productive forces and the unorganized condition of trade.

"2. One must not consider private economic representatives as speculators, because this tends to paralyze private enterprise and thus hamper the development of economic life.

"3. Private economic representatives must be able to participate in the economic reconstruction of the country.

"It is the task of the State to choose the golden middle way between extremist tendencies."

Minority Groups
In a recent broadcast discussing in particular the position of the Hungarian minority in Yugoslavia, the Yugoslav European

Wedding Bells

Last Saturday Miss Bertha Antonic became the bride of Allan Vandam, Chief Electrician's Mate in the U. S. Navy. The wedding ceremony was performed by Msgr. B. J. Ponikvar, in the St. Vitus Rectory.

Miss Marie Sterle of Cicero, Illinois, was bridesmaid. The best man was Pfc. James Kotnik, on furlough from the Army Air Corps.

The couple is in Seattle, Washington, where the groom is temporarily stationed. After August 1, Bertha will be at the home of her sister, Antoinette Antonic, 749 E. 118 St.

This morning at 10 a. m., St. Jerome's Church was the scene of a wedding, uniting in marriage Miss Lillian Glick, daughter of Mr. and Mrs. John Glick, 15306 Lake Shore Blvd., and Mr. George Strainic, Jr., son of Mr. and Mrs. George Strainic, 18101 Hiller Ave.

Miss Elsie M. Desmond, daughter of Mr. and Mrs. Anton Hrvatin, 19711 Arrowhead Ave., was married this morning to Mr. Al Rudman, son of Mrs. Frances Uhan, 18808 Mohawk Ave. The ceremony took place in St. Paul's Church, Euclid, O.

This morning at 9:30 a. m. at St. Mary's Church, Miss Rosie Lukanc, daughter of Mr. and Mrs. Jerry Lukanc, 1125 E. 174 St., became the bride of Mr. Frank J. Petric, son of Mrs. Barbara Petric, 16306 Arcade Ave. Congratulations!

Sirens Will Roar "Alabama" Opening

"Strike up the band, blow the whistle, ring the bells—today, June 30th, is Opening Day!" Those are glowing words, for the public completely takes over both the daily and nightly service offered by the ship.

"Well, travel to Put-In-Bay every week-day; we'll offer a cruise to Leamington, Ontario, Canada, every Sunday, and we'll present an evening dance cruise every week-night," says W. R. "Bill" Wingate, General Manager of the Line. "And we know the beautiful S. S. Alabama, with the extra-added luxuries she possesses, will bring to the public pleasures and comforts never before known in summer, one-day cruises here," he added.

All day-time trips leave the E. 9th St. Pier at 9:00 a. m. The Put-In-Bay cruises (Mondays through Saturdays) return at 7:45 p. m., and the Leamington trips (Sundays only) return at 9:30 p. m. Evening dance cruises leave the Pier at 8:30 p. m. and return at 11:30 p. m., except on Saturdays when these cruises return at 12:30 a. m. There will be no evening trips on Sundays.

Here's a high-g geared limerick for you from the Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council:

A dashing young driver named Bill
Drove recklessly down a steep hill
Said he: "I'm renowned
For covering ground."
But, alas, now the ground covers Bill!

BEROS STUDIO
6116 St. Clair Ave. Tel. EN. 0670
Open daily as usual. Sundays by Appointment only

TWILIGHT GARDENS NIGHT CLUB

CHAGRIN HARBOR — LAKE SHORE BLVD. — WILLOUGHBY

Open Wednesday, July 4th at 2:00 p. m.

DANCING TO LOU ANDOLEK'S ORCHESTRA FROM 7:30 P. M. ON. — DANCING EVERY FRIDAY AND SATURDAY FROM 9:00 TO 2:30

BOLTEŽAR

F. S. FINŽGAR

(Nadaljevanje)

"Hude reči se spočenjajo. Sveti Trije kralji, prosite zame, zakaj ni in ne more biti brez nič, če poskoči Boltežarjev konj. To nekaj pomeni."

Nato se je dvignil, počasi in previdno, ter šel potihoma do skafnice, kjer je zajel z rjavim korcem vode iz torila in jo izpil do bro mero. Tako je slišal od nekaj, da je prva pomoč zoper strah — voda. Resnično se je pomiril in zlagoma začel tehtati ujetu županovo besedo. Res da župana še ni nikoli videl in ga ni poznal, ali tujčevi besedi je verjel in zato z veliko resnobo preudarjal, kaj bi z županovo besedo.

"Čigava je ta koča?"

"Prav za prav občinska."

Taka je torej županova beseda: koča je občinska. Če že samo ta beseda ni zoper božjo zapoved, potem sploh nobena reč ni več greh. Koča je občinska. Takole je razsodil župan. Kdo jo je pa delal in postavil? Občina? Kakopa! Župan je tesal, da so se mu krvavi žulji naredili na rokah! Samo ta beseda, pa še za to, ker jo je župan spregovoril — samo ta beseda je taka, da ga bo Bog sodil zaradi nje; 'koča je občinska' — ljuba Mati križana, ko ve že gontarski pastir, ki še ni toliko izpodrastel, da bi mogel v cerkev — da je ta koča Boltežarjeva, tega le Boltežarja, ki je bil žive dni gostac in revež, pogosto tepen, pa malokdaj sit, pehan od hiše do hiše, kakor deseto dete, do-

kler si ni pristradal toliko, da je kupil žago in sekuro ter pozidal to kočico in si prikupil še kozo ter se z njo umaknil vsem ljudem izpod nog na ta breg. Leto in dan sem tako rekoč spal v grmu kakor lisjak, ko sem sekal in tesal. In zopet leto in dan sem ležal prav za prav pod kapom, preden sem vse to zvezal in pokrtil. In sedaj, ko je vsaka kljuka in klin, vsak hlood in gred še moker od mojega potu, pa ti pride župan in spregovori tukajle pod mojim oknom tolvajsko besedo: koča je občinska. Če ta beseda ni znamenje, da gre svet h koncu, potem sama sveta šembilja ni nič vedela in preroki niso nikoli prerokovali.

Torej župan, ki je postavljen za to, da bi revežu roko podal, mu pa kamen veže na vrat. Sam imaš zidano hišo — in je nisi sam zidal, oče morda, ali pa očetov oče — pa ni nikogar, da bi stopil predte in bi se razkoračil: Ti župan, hiše nisi sam delal — ti, kaj, hiša je prav za prav občinska, ne tvoja. Ko bi kdo takole spregovoril, postavim ubogi Boltežar, kaj potem? Pred krvavo sodbo bi ga gnal, tožil bi ga in ga opravljal in zaprl v ječo med tolovaje.

O Bog, danes sem preudarjal, kaj je lastni, mirni dom, danes, ko sem se izgubil pri molitvi. Pa ne, ko bi bila to kazen za slabo molitev? Prizanesi, o Bog, pozabi in ne misli s kaznijo name."

(Dalje prihodnjič)

Dušica Rožamarija

(SVETNICA IN NJEN NOREC)

Agnes Gunther

Poslovenil Boris Rihteršič

(Nadaljevanje)

"In zdaj ne bodi več zagrjevala, Roža. Poleti bova praznovala poroko. Da, ali moraš res skrivati glavo, ali me ne maraš več gledati? ..."

"Praznik bo, praznik, ki ga bova doživela samo midva! Praznik! Rožin praznik! Vsi dosedanjí prazniki niso bili niti njegova senca. Tenčico si vzela s seboj, Rožamarija, in venec belih rož-plezalk si boš nadela. Te so tebi najbolj podobne! In belo oblačilo boš imela na svojem sladkem telesu, in zlate čevlje, svoje čevlje veselja. In nobeno tuje oko naju ne bo videlo. Vodnjak nama bo zapel svojo najlepšo pesem. Zakaj ne rečeš niti besedica, Roža, moja bela Roža?"

"O, ljubim te, ljubim te!"

Harro se je iznenada dvignil in rekel:

"Zdaj me pusti, da grem, Rožamarija. Še dolgo je do poletja. No, poljubi me, toda hitro! Iti moram."

"Besedo si dal, Harro.—Torej jo moraš držati."

Izvila se mu je in šla.—

Ko je prišel Harro drugo jutro k zajtrku, je bila prijazna soba prazna, in za Dušičin zajtrk ni bilo nič pripravljeno. Namestu tega pa je bilo na mizi pismo, naslovljeno nanj:

"Ljubi Harro!"

"Ko boš dobil to pismo, bom že skoraj v Würzburgu. Ob 11 bom v Berlinu, kjer me bo prišel oče iskat na postajo. Liza je prepričana, da me bo spravila srečno v Berlin. Ko bom prišla tja, ti bom brzojavila. Če pa se bom vzlic Lizi pripeljala kam drugam, se bom tudi oglasila. Ne huduj se name!"

"Tvoja Rožamarija."

Rožamarija je prvič vzela svojo usodo v lastne roke.

Trideseto poglavje
VZGOJA

Brzojavka Rožamarije je zbudila v brauneški palači v Berlinu precej vznemirjenja. Knežnjine oči so se čudno zasvetile, ko je knez pokazal brzojavko.

"To je nenavadno! Upam, da ne pomeni nič slabega. Če se mlade žene nepričakovano vrnejo k staršem, pomeni to časih nevihte ..."

(Dalje prihodnjič)

V BLAG SPOMIN

DESETE OBLETNICE SMRTI MOJEGA LJUBLJENEGA IN NEPOZABNEGA SOPROGA

Anton Vodičar

ki je preminil dne 1. julija 1935.

Kako pozabit to gomilo, kjer tvoje blago spi srce, ki mi brezmejno vdano bilo ves čas do zadnjega je dne.

Zalujoča:

MARY VODIČAR, soproga.
Cleveland, O., 29. junija 1945.

OGLAŠAJTE V —
"ENAKOPRAVNOSTI"

SVETEK

FUNERAL HOME

AUGUST F. SVETEK

Pogrebni zavod

478 East 152nd St. Tel. IVanhoe 2016
Bolniški avto na razpolago

V BLAG SPOMIN

druge obletnice nenadne izgube našega preljubljenega in nikdar pozabljenega sina in brata

Joseph F. Pozelnik

Svoje mlado življenje je izgubil v borbi za svobodo celega sveta, dne 2. julija 1943.

Srčno ljubljeni sin in brat,
umrl si za svobodo sveta
in sedaj počivaš na dnu morja,
a duša Tvoja vrh neba
uživa večno rajsko srečo,
v objemu večnega Boga

K nam pa žalost se je naselila
ki nas ne bo nikoli več zapustila,
pri nas preje ne bo veselja,
dokler se skupaj s Teboj ne snidemo!

Zalujoči ostali:

JOSEPH in ANGELA, stariša
EDWARD, brat
ANGELA, sestra

Cleveland, Ohio, dne 30. junija 1945.

Za delavce Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE
ŽENSKE ZA
HIŠNE SLUŽABNICE

ZA POSLOPIJA V DOWNTOWN

ZA VES DAN ALI DELNI ČAS

Polni čas šest večerov v tednu od 5.10 pop. do 1.40 zj.
Stalno delo—Zahteva se izkaz državljanstva—Zglasite se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

OPERATORJI ZA

Engine Lathe

Turret Lathe

Boring Mills

tudi

Cutter-Grinders

Bench Assemblers

Warehouse Men

Dobra plača od ure
54—60 ur tedensko

The Osborn Mfg. Co.

5401 Hamilton Ave.

ŽENSKE

ZA ČIŠČENJE URADO

od 10. zv. do 6. zj.

Dobra plača od ure

Katero zanima, naj se

zglasi na

Employment Office

Marquette Metal Products

1145 Galewood Dr., od

St. Clair Ave.

Mali oglasi

SOUND SYSTEM

INDOOR OR OUTDOOR

Posebni popust za društva

B. J. Radio Service

1363 E. 45 St. — HEND. 3623

Sprejme se moškega

ki je nekoliko vaje pri bar
nju hiše ali izurjenega barva
z unijsko plačo, ali pa če bi
tel iti za partnerja. Povpraša
na 698 E. 159 St., ali pa po
čite MU 3729.

Hiša naprodaj

za 2 družini, po 4 in 4 sobe
1 na 3. nadstropju. Za podro
nosti pokličite LI 1988.

Mlad zakonski pa

z dvema majhnima otrokoma
nujno potrebuje stanovanje
sobami, v okolici Groveve
Ave. ali Lake Shore Blvd. K
ima za oddati, naj pokliče
3100, Extension 355, in vpraša
za Mr. Žužek, od 1. do 5. ure
poldne.

Dr. L. A. Staro

Preiščem oči in določim oč

Uradne ure: 10-12; 2-4; 7-9

ob sredah: 10-12

ob sobotah: 10-12; 2-4

6411 St. Clair Ave. — HE. 1

A. MALNA

CEMENT WORK

1001 E. 74 St. — END. 43

SUPERIOR PET SHOP

TROPICNE RIBE

KANARČKI

Vsakovrstne domače živali

8006 SUPERIOR AVE.

Henderson 2891

Opremljeno sobo

se odda v najem poštenem

fantu ali dekletu. Vpraša

na 6410 Dibble Ave.

Naprodaj je

po lastniku, hiša za 2 družini

E. 141 St., blizu Fisher Body

sob, zgotovljeno podstrešje, m

fornez, nove bakrene plumb

ske cevi, nova streha in preno

ljeno znotraj in zunaj. Garaža

2 avta. V prvovrstnem stan

Cena zmerna in se vzame pr

vknjižbo. Pokličite MU 4173

KUPUJTE VOJNE BONDE

MANDEL'S

posebnosti za pred 4. julij

Ravno ob času, ko potrebujete
bele čevlje za vsakega člana družine.

Imamo na stotine parov čevljev
ki niso v racioniranju,
vseh barv, belih ali belih in rujavih.

Čevlji za igranje tako nizko kot \$1.95 do \$4.85

Te čevlje morate videti.

Mandel's Shoe Store

"ZA BOLJŠE ČEVLJE"

6107 ST. CLAIR AVE.

Poleg Grdina Shoppe

VABILO NA

PIKNIK

KI GA PRIREDI

PEVSKI ZBOR "SLOVAN"

V NEDELJO, 1. JULIJA

na vrtu Slov. društvenega doma na Recher Ave